

 <p>Центрально-український державний університет імені Володимира Винниченка</p>	Силабус навчальної дисципліни			
	Управління захистом комерційної таємниці на підприємстві			
	Статус дисципліни <i>обов'язковий компонент</i>			
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право			
Спеціальність	D3 Менеджмент			
Освітня програма	Менеджмент			
Рівень вищої освіти	Другий(магістерський)			
Форма навчання	Денна, заочна			
Курс	1			
Семестр	2			
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90
	Лекційні			18/8
	Практичні/семінарські			18/6
	Лабораторні			-
	Самостійна робота			54/76
Семестровий контроль	<i>екзамен</i>			
Викладач	<i>Левченко Олександр Миколайович, д.е.н., професор</i>			
Контактна інформація	o.m.levchenko@cuspu.edu.ua			
Кафедра	Менеджменту та підприємництва			
Факультет	Права, бізнесу та адміністрування			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	суспільні відносини, що складаються в сфері захисту комерційної таємниці.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Мета вивчення навчальної дисципліни є підготовка фахівців з управління економічною безпекою, здатних активно користуватися правовими та управлінськими знаннями для ефективного захисту комерційної таємниці на підприємстві.			
Компетентності	<p>ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>СК09. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.</p> <p>СК13. Здатність до тактичного (з елементами стратегії) управління підрозділами фінансово-економічної безпеки або їх функціональними складовими (інформаційно-аналітичними, охорони, внутрішньої та зовнішньої безпеки, забезпечення), а також самостійними організаціями, що надають послуги у галузі безпеки.</p>			
Програмні результати (Чому можна навчитися)	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</p> <p>ПРН06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.</p>			

	<p>ПРН13. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень із недопущення або зведення до мінімуму впливу зовнішніх і внутрішніх загроз на власність і працівників суб'єкта підприємництва, у тому числі на його фінансові, матеріальні, інформаційні, кадрові ресурси, на основі реалізації розробленого комплексу заходів економіко-правового й організаційного характеру</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>ТЕМА 1. Основна характеристика та критерії визнання комерційної таємниці. ТЕМА 2. Система захисту комерційної таємниці. ТЕМА 3. Правовий захист комерційної таємниці в Україні. ТЕМА 4. Відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю. ТЕМА 5. Об'єкти комерційної таємниці. ТЕМА 6. Організація захисту комерційної таємниці на підприємстві. ТЕМА 7. Корпоративне шпигунство та засоби боротьби з ним. ТЕМА 8. Захист комерційної таємниці в міжнародному законодавстві.</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Критеріями оцінки є: <i>усні відповіді:</i> повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; <i>виконання письмових завдань:</i> повнота розкриття питання; правильність розв'язання поставлених задач; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи. У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем. Оцінювання результатів поточного та підсумкового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою: «відмінно» – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення навчальних першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання під час аналізу практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок, вільно володіє державною мовою; «добре» – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, вільно володіє державною мовою; але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або під час аналізу практичного завдання;</p>

«задовільно» – студент в основному опанував теоретичні знання навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, на недостатньому рівні володіє державною мовою;

«незадовільно» – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає навчальний матеріал під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, відсутні мислення та сформованість практичних навичок.

Критерії оцінювання виконання практичної роботи

I. Базовий рівень. Студент не опанував теоретичну частину теми, демонструє вміння виконувати частину практичної роботи і лише з допомогою викладача, порушує послідовність виконання роботи, не робить самостійно висновки за отриманими результатами.

II. Середній рівень. Студент в основному опанував теоретичний матеріал, практичні завдання виконує за зразком або з допомогою викладача, результат роботи студента дає можливість зробити правильні висновки або їх частину, під час виконання роботи допущені помилки.

III. Достатній рівень. Студент вільно володіє теоретичним матеріалом, самостійно виконує практичні завдання в повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності. Правильно і самостійно робить висновок.

IV. Високий рівень. Студент демонструє глибоку, змістовну теоретичні знання, виконує всі вимоги, передбачені для високого рівня, практичні завдання виконує самостійно, надає обґрунтовані висновки.

Додаткові бали набираються здобувачем за участь у науково-дослідній роботі: підготовка публікацій і виступ на конференції – по 5 балів.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль знань здобувачів з дисципліни проводиться за результатами рейтингової оцінки за увесь період вивчення даної дисципліни у формі диф. заліку.

Для розрахунку рейтингової підсумкової оцінки використовується єдина бальна система оцінювання академічної успішності здобувачів з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях. Семестровий залік планується при відсутності модульного контролю та екзамену і не передбачає обов'язкову присутність студентів.

ЗАЛІК являє собою одну з основних форм перевірки знань студентів, яка передбачає альтернативну оцінку та відповідно бінарну оцінку: «зараховано» або «не зараховано».

«ЗАРАХОВАНО» ставиться в тому випадку, якщо студент виконував завдання, давав вірні відповіді на протязі всього семестру, а також засвоїв навчальний матеріал курсу.

«НЕ ЗАРАХОВАНО» ставиться в тому випадку, якщо студент не виконував завдання, не давав вірні відповіді на запитання викладача, а також не засвоїв навчальний матеріал курсу за навчальний семестр.

Важливим завданням для викладача є визначення ступеня правильності виконання завдання, при якому може бути виставлено залік. Тому викладач чітко визначає критерії і доводить їх до відома студентів.

Залік розрахований, перш за все, для оцінки виконання завдань практичного характеру. Тому він використовується для врахування факту здачі певних тем курсу, практичних робіт, якщо такі передбачені навчальним планом.

Визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів неформального та /або інформального навчання стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6h>).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

Успішне завершення онлайн-курсу на одній з рекомендованих освітніх платформ (Coursera, edX, Prometheus, DataCamp тощо), тематика якого відповідає змісту дисципліни. Вимоги до підтвердження: Надається сертифікат, в якому чітко зазначено ПІБ здобувача вищої освіти, назва курсу, його обсяг та дата завершення. Зараховуються лише ті курси, що були пройдені в період вивчення дисципліни (в поточному семестрі).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно	не зараховано

Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту» <https://surl.li/ndlyyj>, «Про вищу освіту» <https://surl.li/kxdrva>, «Про наукову і науково-технічну діяльність» <https://surli.cc/vgflood>, «Про видавничу справу» <https://surl.lu/qdwepp>, з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №6 від 22.11.2022, №7 від 05.02.2024) <https://surl.li/fxvucc>.

Етичні вимоги: Самостійне виконання навчальних завдань (контрольних робіт, тестів, курсових та кваліфікаційних робіт), надання достовірної інформації про результати власної діяльності, використання належних посилань на джерела інформації.

Використання технологій штучного інтелекту: Освітня політика допускає використання інструментів ШІ (ChatGPT, Gemini, Claude тощо) виключно як допоміжних засобів для пошуку ідей або структурування матеріалу; організації самостійного навчання, розвитку навичок письма, вдосконалення стилю висловлювання та розширення лексичного запасу; створення мультимедійних матеріалів (презентацій, відео, зображень та ін.); аналізу великих обсягів даних у власних дослідженнях та ін.

Забороняється: Повне або часткове генерування тексту роботи ШІ та подання його як власного результату; використання будь-яких генеративних ШІ-інструментів під час складання модульних тестів.

Вимога: У разі використання інструментів ШІ здобувач зобов'язаний зазначити назву інструменту та обсяг його використання у списку використаних джерел або у дисклеймері до роботи.

	<p>Відповідальність: Здобувач вищої освіти (або команда) несе повну відповідальність за перевірку фактів, коректність, логіку та автентичність фінального продукту. «Галюцинації» ШІ або його помилки, присутні у зданій роботі, будуть вважатися помилками здобувача вищої освіти.</p> <p>Політика щодо виконання завдань пізніше встановленого терміну: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20%).</p> <p>Перескладання навчального матеріалу Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 % (якщо заборгованість не була зумовлена поважними причинами); якщо заборгованість виникла з поважних причин (напр., хвороба студента) - зниження оцінки не проводиться. Ліквідація академічної заборгованості, яка утворилася під час екзаменаційної сесії відбувається із дозволу деканату.</p> <p>Основні принципи проведення занять: відкритість до нових та неординарних ідей; толерантність; доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; усі завдання передбачені програмою мають бути виконані у встановлений термін; різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам освіти якнайширше розкрити навички інтелектуальної роботи в команді; курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачами вищої освіти та викладачу спілкуватися один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, тримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання.</p>
Інформаційне забезпечення	<p>Рекомендовані джерела:</p> <p>Основна література</p> <p>Інформаційна безпека та інформаційні технології : монографія / за заг. ред. В. С. Пономаренка. – Х. : Вид. Рожко С.Г. 2019. – 327 с.</p> <p>Інформаційне та обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: навч. посіб. / О.М. Левченко, Н.С. Шалімова, Т.І. Грінка, О.В. Сторожук, Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 190 с.</p> <p>Кравченко О. М. Охорона комерційної таємниці та конфіденційної інформації бізнесу в Україні: наук.-метод. посіб. для бізнесу / О. М. Кравченко. – К. : ФОП Жукова І. В., 2025. – 275 с.</p> <p>Опорний конспект лекцій з дисципліни «Охорона державної та комерційної таємниці» розроблено для студентів денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» галузі знань – 07 Управління та адміністрування, Спеціальність – 073 Менеджмент / І. В. ЗайцеваКалаур, – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 147 с.</p> <p>Правові засади інформаційної безпеки України: монографія / П.Д. Біленчук, Л.В. Борисова, І.М. Неклонський., В.О. Собина; за ред. П.Д. Біленчука –Харків: 2018. – 289 с.</p> <p>Цифрова трансформація промислового менеджменту: теорія</p>

і практика : колективна монографія / за ред.: В. Г. Воронкової, Н. Г. Метеленко. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. 816 с.

Допоміжна література

Алієва-Барановська В. М. Порівняльна характеристика комерційної таємниці в законодавстві іноземних країн та у міжнародному праві / В. М. Алієва-Барановська, О. Ф. Сіренко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2020. - № 4. - С. 135-149.

Купін А. П. Правове регулювання комерційної таємниці в законодавстві України / А. П. Купін // Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Право. - 2021. - № 1. - С. 141-145. 18.

Левченко О.М., Левченко А.О. Немченко Т.А. Захист комерційної таємниці в контексті стратегічного управління економічною безпекою організації в умовах цифровізації економіки. // Центральнoукраїнський науковий вісник. Економічні науки : зб. наук. пр. – Кропивницький : ЦНТУ, 2021. – Вип. 7 (40).С. 20-30 [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2021.6\(39\).20-30](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2021.6(39).20-30) 4.

Новицький В. М. Основні загрози втрати комерційної таємниці в мережі Інтернет та аналіз практики захисту комерційної таємниці у державах-членах ЄС / В. М. Новицький // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. - 2020. - № 6. - С. 38-44. О.М.

Левченко, М.О. Вовк, Н.І. Юрченко, А.Р. Гаврилюк. Діагностика системи управління фінансово-економічною безпекою конкурентоспроможних підприємств агропродовольчої сфери в умовах цифровізації.//Агросвіт №4 (2024) С.22-30.

Редько К. Ю. Комерційна таємниця: особливості та проблеми нормативно-правового забезпечення в Україні / К. Ю. Редько, З. Е. Куніцька. // Державне управління: удосконалення та розвиток. - 2021. - № 5. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2021_5_11 26 16.

Hisham Jadallah Mansour Shakhathreh1 , Farouq Ahmad Faleh Alazzam1, Iryna Bosak , Viktoriia Homolskay , Lesia Sai and Oleksandr Levchenko The Structure of the Mechanism for the Development of Commercial Law in the Context of Ensuring the Economic Security of an Enterprise: Countering Financial Risks // Review of Economics and Finance, 2023, 21, С. 2699-2705 (<https://refpress.org/ref-vol21-a291/>)

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mof.gov.ua/uk/>

4. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tax.gov.ua/>

	<p>5. Офіційний сайт Рахункової палати України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rp.gov.ua/home/</p> <p>6. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. – Режим доступу :www.kmu.gov.ua Інформація та новини у сфері фінансово-інвестиційної діяльності та податків. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.finclub.kiev.ua/</p> <p>7. Офіційний сайт державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua</p> <p>8. Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ier.com.ua/ua</p> <p>9. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.nbuv.gov.ua</p> <p>10. Центр антикризових досліджень http://www.anticrisis.come.to</p> <p>11. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2658-ХІІ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text</p> <p>12. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-ХІІ URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text.</p> <p>13. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 р. № 237/96-ВР URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96%D0%B2%D1%80#Text.</p> <p>14. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 23.12.93р. № 3770-ХІІ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text</p> <p>15. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341ІІІ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text</p> <p>37.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, оснащена сучасним комп'ютерним обладнанням, з використанням офісного пакету Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint), мультимедійний проєктор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали.